

Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1) jämte motioner i de delar de berör respektive utskotts ansvarsområde.

Näringsutskottet bereder ärenden om anslag inom de tre utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Utskottet begränsar sitt yttrande till förslagen om utgifternas fördelning på utgiftsområden. I ett annat yttrande (yttr. 2008/09:NU1y) kommenterar näringsutskottet regeringens förslag (prop. 2008/09:2) om tilläggsbudget 2 till statsbudgeten för 2008 jämte motioner.

I ett senare skede av riksdagens prövning av regeringens budgetförslag kommer näringsutskottet i tre separata budgetbetänkanden (bet. 2008/09: NU1 Utgiftsområde 24 Näringsliv, 2008/09:NU2 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt och 2008/09:NU3 Utgiftsområde 21 Energi) att ingående behandla förslagen till individuella anslag med tillhörande motioner.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås beslut om fördelning av utgifterna på utgiftsområden för 2009 samt godkännande av en preliminär fördelning av utgiftsramarna för 2010 och 2011.

I tabellen på nästa sida redovisas regeringens förslag till ramar för de tre aktuella utgiftsområdena under perioden 2009–2011. Utskottet finner inte anledning att här beskriva regeringens underlag för förslagen till ramar inklusive de förslag till anslag som ramarna är baserade på. I stället hänvisas till budgetpropositionen i aktuella delar.

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 2009–2011 samt oppositionens motsvarande förslag uttryckt som skillnader i förhållande till regeringens förslag (miljoner kronor)

År		2009	+/-	2010	+/-	2011	+/-
UO 19	Regeringen	3 502		3 395		3 345	
	(s)		0		0		0
	(v)		0		0		0
	(mp)		0		0		0
UO 21	Regeringen	2 811		2 627		2 279	
	(s)		+320		+750		+955
	(v)		+550		+529		+534
	(mp)		+1 086		+2 093		+2 180
UO 24	Regeringen	5 186		5 168		4 857	
	(s)		+1 040		+640		+700
	(v)		+106		+116		+265
	(mp)		+360		+460		+490

Motionerna

I tabellen ovan framgår oppositionspartiernas uppfattningar – enligt förslag i partimotionerna 2008/09:Fi270 (s), 2008/09:Fi271 (v) och 2008/09:Fi272 (mp) – om utgifternas storlek i förhållande till regeringens förslag.

Av tabellen kan utläsas att oppositionspartierna inte framför någon annan syn än regeringens på utgifternas totala storlek inom *utgiftsområde 19 Regional tillväxt*.

När det gäller *utgiftsområde 21 Energi* anför Socialdemokraterna i sin partimotion 2008/09:Fi270 att regeringens satsning på energiforskning och kommersialisering av energiteknik är långt ifrån tillräcklig. Förutom ökade medel till energiforskning vill partiet främja lokala och regionala insatser för energieffektivisering. För att stimulera övergången till miljövänligare energikällor förordas inrättandet av ett program för minskad oljeanvändning inom industrin.

Vänsterpartiet efterlyser i sin partimotion 2008/09:Fi271 utökade ansträngningar för energieffektiviseringsåtgärder. Partiet föreslår att ett centrum för energieffektivisering etableras och att ett nytt anslag för ändamålet skapas genom en sammanslagning av vissa tidigare anslag inom utgiftsområdet samtidigt som de totala resurserna för energieffektivisering höjs jämfört med regeringens förslag. Dessutom vill motionärerna vidga regeringens förslag om anslag för energiteknik till ett anslag för miljöteknik och samtidigt höja nivån på anslaget.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2008/09:Fi272 ytterligare satsningar för att stimulera utbyggnaden av förnybar energi och öka energieffektiviseringsåtgärderna i bostäder. Partiet framlägger också förslag om ett

nytt anslag för fördjupad utvärdering och analys av energianvändningen i bostadssektorn. Genom en ingående miljö- och energitutredning ska specifika åtgärder för enskilda hus kunna identifieras. Stödet syftar till att hjälpa fastighetsägare att finna information om lönsamma energiinvesteringar så att de verkligen kommer till stånd.

Inom *utgiftsområde 24 Näringsliv* föreslår Socialdemokraterna en kraftig höjning av anslaget till forskning och utveckling vid Verket för innovationssystem (Vinnova). Huvuddelen av höjningen avser medel till ett program för att möta varsel inom industrin och tjänstesektorn men i det utökade anslaget ingår också förstärkt anslag för att stimulera forskning och utveckling i småföretag genom forskningsprogrammet Forska & Vax. Ett annat anslag som Socialdemokraterna vill höja jämfört med regeringens förslag gäller anslaget till näringslivsutveckling. Bland annat vill partiet inrätta ett småföretagarstipendium, tillskapa ett särskilt innovationslån för uppfinnare och öka stödet till kommersiell service. Vidare förordar motionärerna utökat anslag för att stärka Sveriges konkurrenskraft genom nya branschprogram för bl.a. läkemedelsindustrin, besöksnäringen och de kreativa näringarna. I den föreslagna utgiftsramen ingår även höjt anslag till turistfrämjande som inkluderar stöd för att locka fler internationella evenemang till Sverige. Slutligen omfattar den föreslagna budgetramen ökade medel för exportfrämjande och investeringsfrämjande verksamhet samt kraftigt minskat anslag för omstrukturering och försäljning av statliga företag.

Vissa liknande förslag återfinns i Vänsterpartiets partimotion. Sålunda vill partiet anvisa ökade medel till Forska & Vax och till exportfrämjande verksamhet samt helt avveckla anslaget för omstrukturering och försäljning av statliga företag. Därutöver argumenteras för ökat stöd till såddfinansiering och till kreditgarantiföreningarnas basfinansiering. Motionärerna vill även inrätta ett nytt anslag för att tillskapa en produktivitetsdelegation med uppgift att komma med förslag för att öka produktiviteten i näringslivet.

Också Miljöpartiets förslag innefattar ökade medel till forskningsprogrammet Forska & Vax. Huvuddelen av partiets föreslagna höjning av utgiftsramen ligger emellertid på anslaget till näringslivsutveckling där motionerna förordar nio olika insatsåtgärder för att stärka företagande och entreprenörskap i samhället. Bland dessa ingår stöd till mikrokrediter för personer med invandrabakgrund, till entreprenörsprogram, till resurscentrum för kvinnor och till regelförenkling samt olika åtgärder för att stärka miljöteknikbranschen.

Näringsutskottets ställningstagande

Regeringens politik för full sysselsättning och minskat utanförskap har ökat möjligheterna för en hållbar ekonomisk utveckling. Regeringens förslag i budgetpropositionen omfattar tre olika reformpaket: ett för jobb och företagande, ett för att rusta Sverige för framtiden och ett för att förstärka välfärden. Genom förslagen om ökade satsningar på forskning i budgetpro-

positionen kombinerat med insatserna i den nyligen avlämnade forskningspropositionen (prop. 2008/09:50) förbättras villkoren för en långsiktig tillväxtpolitik. Sammantaget skapar detta goda förutsättningar för att kunna upprätthålla och utveckla de generella välfärdssystemen.

Förslagen till fördelning av utgifter på olika utgiftsområden i budgetpropositionen måste ses mot denna bakgrund. Näringsutskottet ser inget skäl att föreslå någon förändring av ramarna för de tre utgiftsområdena inom utskottets beredningsområde med anledning av de här aktuella motionerna. Utskottet avstyrker således de berörda yrkandena i motionerna 2008/09:Fi270 (s), 2008/09:Fi271 (v) och 2008/09:Fi272 (mp).

Stockholm den 28 oktober 2008

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Karin Granbom Ellison (fp), Eva-Lena Jansson (s) och Lage Rahm (mp).

Avvikande meningar

1. **Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (s)**

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Karin Åström (s), Börje Vestlund (s) och Eva-Lena Jansson (s) anför:

I det rådande osäkra finansiella läget står Sverige, i förhållande till många andra länder, stabilt. Grunden för detta är den budgetsanering som genomfördes under 1990-talet. Budgetsaneringen var nödvändig för att få landet på rätt köl igen. Sverige har sedan dess haft sunda offentliga finanser, och ekonomin har under senare år utvecklats starkt. Men när nu ekonomin kraftigt mattas av räcker det inte med att luta sig tillbaka mot tidigare framgångar. Det behövs investeringar för att dra nytta av Sveriges styrkor och åtgärder för att återskapa trygghet i arbetslivet för att kunna pressa tillbaka pessimismen, växande arbetslöshet och sjunkande tillväxt.

Den ekonomiska politik som regeringen stakar ut i budgetpropositionen för de närmaste tre åren kommer att ytterligare drabba de svagaste i samhället. Samhällsklyftorna ökar som ett resultat av att arbetslösheten, orättvisorna och ojämlikheten förstärks. Uteblivna investeringar i kunskap, i bättre förutsättningar för företagen och i trygghet för alla kommer att försämra den svenska konkurrenskraften och förstärka de negativa effekterna av regeringens politik.

En ansvarsfull ekonomisk politik måste innebära satsningar som gynnar alla och inte i första hand dem som redan har det väl ställt. Samtidigt måste politiken vara inriktad på att skapa ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle. En sådan politik finns beskriven i motion 2008/09:Fi270 (s), och vi ställer oss därför bakom de i motionen föreslagna ramarna för de här aktuella utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv.

Vi återkommer med mer detaljerade synpunkter i utskottets anslagsbetänkanden inom respektive utgiftsområde men vill redan i det här sammanhanget understryka betydelsen av fortsatta och utökade satsningar på respektive utgiftsområde. För att värna vårt klimat och säkra vår energiförsörjning måste Sveriges oljeberoende brytas. Energianvändningen måste i ännu högre grad bygga på förnybara energikällor och energianvändningen effektiviseras ytterligare. I enlighet med vad som anförs i motionen förordar vi utökade satsningar på energiforskning och energieffektiviseringsåtgärder samt insatser för kommersialisering av ny energiteknik. Dessutom ställer vi oss bakom förslaget i motionen om inrättandet av ett program för minskad oljeanvändning inom industrin.

Beträffande utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar – till skillnad från regeringens förslag – ovan nämnda motion en kraftfull satsning på ett program för att möta varsel inom industrin och tjänstesektorn. I ljuset av den mycket bekymmersamma ekonomiska utvecklingen med en snabbt försva-

gad arbetsmarknad för stora delar av näringslivet behöver breda insatser genomföras. Som sägs i motionen bör programmet innehålla stöd till investeringar i t.ex. särskilda utbildnings- samt forsknings- och utvecklingsinsatser i näringslivet. Hälften av resurserna ska avsättas till Vinnova och hälften till Arbetsförmedlingen. En annan insats som vi vill förstärka jämfört med regeringens förslag gäller stödet för att främja forskning och utveckling i småföretag genom forskningsprogrammet Forska & Vax.

Två ytterligare områden som vi vill uppmärksamma och föreslå utökade anslag för gäller export- och investeringsfrämjande. Svenska småföretag måste ges bättre förutsättningar att agera framgångsrikt inom ramen för en alltmer globaliserad utrikeshandel. Även insatser för att locka fler investerare till Sverige är angelägna.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi motion 2008/09:Fi270 (s) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt har vi inget att erinra mot förslagen i budgetpropositionen.

2. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (v)

Kent Persson (v) anför:

Sverige behöver göra en rad kraftfulla investeringar för att möta framtidens utmaningar och dämpa den pågående konjunkturnedgången. I motion 2008/09:Fi271 (v) presenteras en helt annan inriktning för den ekonomiska politiken än vad regeringen föreslår. I linje med vad som anförts i motionen avvisar jag regeringens politik som karakteriseras av stora skattesänkningar för de redan välbeställda och av en närapå fientlig inställning till erkänt effektiva arbetsmarknadsåtgärder såsom anställningsstöden och arbetsmarknadsutbildningen.

Jag förespråkar i stället en välfärdsoffensiv för jobb, rättvisa och jämställdhet. Denna offensiv omfattar insatser inom ett flertal av statsbudgetens utgiftsområden. Beträffande de utgiftsområden som näringsutskottet bereder vill jag särskilt betona vikten av att energieffektiviseringsarbetet intensifieras. Ett särskilt centrum för energieffektivisering i linje med vad som föreslås i motionen bör därför etableras och ett nytt anslag för ändamålet skapas genom en sammanslagning av vissa tidigare anslag inom utgiftsområde 21 Energi. Centrumet bör utarbeta lämpliga och kostnadseffektiva åtgärder genom en utveckling av nuvarande stödsatser. Liksom i motionen förespråkar jag även att stödet till utveckling av energiteknik vidgas till att omfatta miljöteknik med åtföljande utökning av anslagsnivån. Den nuvarande begränsningen av inriktningen på enbart energiteknik är inte den signal som nya tekniker på miljö- och energiområdet efterfrågar.

När det gäller näringspolitiken vill jag med kraft avvisa alla tankar på att sälja ut statliga företag. Det finns mot den bakgrunden inga som helst skäl att avsätta anslagsmedel för en sådan utförsäljning. Enligt min uppfattning vore det en betydligt bättre investering för Sverige att, i likhet med

vad som anförs i nyssnämnd motion, öka satsningarna på näringsfrämjande och exportfrämjande verksamhet samt på att främja produktiviteten i näringslivet. Slutligen tillstyrker jag förslaget i motionen om utökat anslag för att stimulera forskning och utveckling genom forskningsprogrammet Forska & Väx.

Det sagda innebär sammantaget att jag tillstyrker motion 2008/09:Fi271 (v) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt har jag inget att erinra mot förslagen i budgetpropositionen.

3. **Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (mp)**

Lage Rahm (mp) anför:

Sveriges väg för att bli ett hållbart samhälle i alla bemärkelser måste ansträvas med höga ambitioner som genomsyrar alla politikområden. Den omställning som är nödvändig värnar kommande generationers rätt till goda levnadsbetingelser. Samtidigt skapar denna omställning möjligheter för framsynta företag att växa. Det är min bestämda övertygelse att det går att förena ekonomisk utveckling och skapandet av nya företag och arbetstillfällen med att ställa om samhället i hållbar riktning.

En mycket viktig komponent i ett hållbart samhälle är en miljövänlig energiförsörjning. Jag anser emellertid att regeringens förslag på detta område är otillräckligt. I linje med vad som anförs i motion 2008/09:Fi272 (mp) förordar jag en ökad satsning på bl.a. energieffektivisering. För det första bör ett nytt investeringsstöd för energieffektiviseringsåtgärder i bostäder införas. Syftet med stödet ska vara att uppmuntra till lönsamma åtgärder och samtidigt ersätta merkostnader i samband med renoveringar. För det andra bör ett nytt stöd införas för fördjupad utvärdering och analys av byggnader. Stödet ska syfta till att hjälpa fastighetsägare att finna information så att lönsamma energiinvesteringar kommer till stånd. Fortsatta satsningar för att stimulera utbyggnaden av förnybar energi, inklusive införandet av ett statligt garantipris för elcertifikaten, är också angelägna. Dessutom bör stödet till energiinvesteringar i offentliga lokaler öka.

När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv tillstyrker jag förslaget i nyssnämnda motion om en höjning av anslaget till forskningsprogrammet Forska & Väx. Tillskottet bör riktas specifikt till forskning med miljörelevans inom små företag, t.ex. för att ta fram ny miljö- och energiteknik. Det förstärkta anslaget kommer att ge en välbehövlig ökning av de små företagens forskningsmöjligheter. Vidare ställer jag mig bakom förslaget i samma motion om ett kraftigt utökat anslag för näringslivsutveckling. Det ökade anslaget syftar till att stärka företagandet i allmänhet och den svenska miljöteknikbranschen i synnerhet. Här ingår olika satsningar på

miljöteknik, sociala företag, regelförenkling, kvinnligt företagande och entreprenörsprogram men också ökat stöd till mikrokrediter för start av företag och främjande av s.k. egenanställning i företag.

Det sagda innebär att jag tillstyrker motion 2008/09:Fi272 (mp) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt har jag inget att erinra mot förslagen i budgetpropositionen.